

**กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว**
**EFFECTIVE ACADEMIC ADMINISTRATION STRATEGICES
IN SCHOOL UNDER THE JURISDICTION OF SA KAEU PRIMARY EDUCATION
SERVICE AREA OFFICE**

ลิขิต เวทย์อุดม^{*1} ผศ.ดร.ทวี วาจาสิทธิ์² และ ผศ.ดร.สรายุทธิ์ เศรษฐจร³

¹นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยปทุมธานี

²อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยปทุมธานี

³อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยปทุมธานี

*ผู้รับผิดชอบบทความ : wetudom926@outlook.com

Likit Wetudom^{*1} Asst.Prof.Dr.Tawee Wachasataya² and Asst.Prof.Dr.Sarayut Sathakajom³

¹Student-Doctor of Education Administration, Pathumthani University

²Lecturer-Doctor of Education Administration Program in Educational Administration,
Pathumthani University

³Co-Advisor-Doctor of Education Administration Program in Educational Administration,
Pathumthani University

*Corresponding author: wetudom926@outlook.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สภาพกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว 2) เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว 3) เพื่อประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี กรอบแนวคิดของงานวิจัยนี้ได้สร้างขึ้นโดยประยุกต์แนวคิดกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการและทฤษฎีการวางแผนยุทธศาสตร์ ของ Boston Model ประชากรเป้าหมาย

Received : 20 August 2021

Revised : 11 December 2021

Accepted : 14 December 2021

Online publication date : 29 December 2021

คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ครูวิชาการ ศึกษานิเทศก์ จำนวน 30 คน ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 คน และใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้าง แบบสอบถามการสนทนากลุ่ม และการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามทั้งฉบับ .87 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ คือ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1. กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ มี 6 กลยุทธ์ คือ 1) กลยุทธ์เสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา 2) กลยุทธ์พัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่คุณภาพนักเรียน 3) กลยุทธ์พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 4) การส่งเสริมการนิเทศการศึกษาพัฒนาวิชาการ 5) กลยุทธ์พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ และ 6) กลยุทธ์ประเมินผลพัฒนาวิชาการ

2. การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ พบว่า กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว มีความเป็นประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ พบว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ / สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว

Abstract

The objectives of this were 1) to study effective academic administration strategy, 2) to develop effective academic administration strategy and 3) to examine effective academic administration strategy in schools under the jurisdiction of Sakaoe primary education service area office. This research was studied by mixed method research. The conceptual framework of this research was applied from academic administration strategy concepts and strategy planning theory of Boston Model The target population consist of 30 small school administrators, academic teachers and supervisors, 15 experts selected by purposive random sampling. The instrument used in this research was structured

interview, focus group questionnaires and evaluate suitable by with reliability of the whole questionnaire .87. Statistics used for data analysis were mean, standard deviation and context analysis.

The research results revealed that:

1. Effective academic administration strategy in schools were 6 components that 1) strategy of educational management effectiveness encouragement 2) development strategy of learning management to students 3) development strategy of media, innovation and educational technology 4) educational supervision encouragement for academic development 5) development strategy of academic cooperation network and 6) strategy of evaluation and academic development results.
2. Development of the effective academic administration strategy found that strategy of educational management effectiveness was usefulness as a whole was at much level.
3. Result assessment of effective academic administration strategy found that suitability and usefulness were at much level and the feasibility were at much level

Keywords: Strategies of the Academic Administration / Sakaew Primary Education Service Area

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560–2564) ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาประเทศโดยให้ยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรมและคุณธรรม พัฒนาคนทุกช่วงวัยและเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ รวมถึงการสร้างคนให้ใช้ประโยชน์และอยู่กับสิ่งแวดล้อมอย่างเกื้อกูล อนุรักษ์ ปั่นฟู ใช้ประโยชน์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559 : 4) การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาคน กระบวนการจัดการศึกษามีความสำคัญ ในการ

พัฒนาผู้เรียนทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ซึ่งกระบวนการจัดการศึกษาที่ดีจะช่วยหล่อหลอมให้ผู้เรียนมีความสมบูรณ์พร้อมด้วยความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร การศึกษามีบทบาทสำคัญต่อการแก้ปัญหาสังคมและการพัฒนาประเทศ จึงควรมีการพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ให้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชนของประเทศ อันจะช่วยให้เกิดการพัฒนาจิตใจ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นไปในทางที่เหมาะสม ซึ่งจะก่อให้เกิดสันติสุขในสังคมได้อย่างแท้จริง (ทิศนา ขวมนมณี, 2557 : 226)

การที่จะพัฒนาการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้นั้นต้องอาศัยงานวิชาการของโรงเรียนเป็นงานหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดศึกษา (รุ่งชัชฎาพร เวหะชาติ, 2551 : 1) และการจะพัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิภาพได้นั้นโรงเรียนต้องมีกลยุทธ์ที่ดีในการบริหารวิชาการ เพราะการนำกลยุทธ์ที่ดีมาประยุกต์ใช้ในการบริหารการศึกษา จะช่วยให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและมีมาตรฐานตามที่กำหนดไว้ได้ ซึ่งการบริหารโดยใช้กลยุทธ์จะให้คำตอบผู้บริหารได้ว่าเราจะทำอะไร ทำเพื่อใคร เราต้องการบรรลุเป้าหมายอะไรบ้าง และจะบรรลุเป้าหมายได้อย่างไร (สมยศ นาวิการ, 2544 : 126) ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนซึ่งมีบทบาทหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตราที่ 39 ซึ่งมีอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป (ราชกิจจานุเบกษา, 2542 : 14) จึงมีบทบาทหน้าที่ดำเนินงานวิชาการโดยการศึกษาหากลยุทธ์มาใช้บริหารงานวิชาการให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษา

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะหัวหน้างานวิชาการโรงเรียนจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เพื่อหาที่เหมาะสม เป็นประโยชน์ สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ เพราะหากผู้บริหารมีการบริหารงานวิชาการที่เหมาะสมแล้ว จะสามารถนำไปใช้วิเคราะห์ วางแผนพัฒนา กำหนดนโยบายจัดการศึกษา ช่วยพัฒนางานวิชาการ และจัดการศึกษาให้บรรลุจุดประสงค์ของการจัดการศึกษาได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว

2. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว
3. เพื่อประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว

การศึกษาสภาพกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว ดำเนินการวิจัยโดย ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ เพื่อนำไปสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้าง (Structured Interview) จำนวน 6 ข้อ สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารงาน วิชาการ จำนวน 15 คน และวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ระยะที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว

การวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว โดยนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 1 เข้าสู่กระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 ท่าน และสรุปการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) เป็นกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว และ องค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ

ระยะที่ 3 การประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว

การวิจัยระยะที่ 3 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เพื่อประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว โดยใช้แบบประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว โดยกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน นำผลการประเมินมาสรุปเป็นกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วที่สมบูรณ์

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว สรุปผลได้ดังนี้

ผลการวิจัยระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว

จากผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์แนวคิด ผลงานวิจัย และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับการบริหารวิชาการ ได้กลยุทธ์ จำนวน 6 กลยุทธ์ ดังนี้ 1) กลยุทธ์เสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา 2) กลยุทธ์พัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่คุณภาพนักเรียน 3) กลยุทธ์การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 4) กลยุทธ์ส่งเสริมการนิเทศการศึกษาพัฒนาวิชาการ 5) กลยุทธ์พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ และ 6) กลยุทธ์ประเมินผลพัฒนาวิชาการ

ผลการวิจัยระยะที่ 2 ผลพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว

พบว่า กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว ประกอบด้วยกลยุทธ์ 6 กลยุทธ์ และมีองค์ประกอบ ดังนี้ กลยุทธ์เสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการ มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) พัฒนามาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาตามนโยบาย และความต้องการของชุมชน 2) พัฒนาระบบบริหาร โครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการพัฒนางานประกันคุณภาพภายใน 3) พัฒนาสารสนเทศ เป็น หมดหมู่ ข้อมูลเป็นปัจจุบัน มีความสมบูรณ์เรียกใช้ง่าย 4) พัฒนาการตรวจสอบ ประเมิน และ ทบทวนคุณภาพการศึกษา กลยุทธ์พัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่คุณภาพนักเรียน มี 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) พัฒนาหลักสูตรครบถ้วนรายวิชา สอดคล้องสภาพปัญหา ความต้องการของ 2) ส่งเสริม การใช้หลักสูตร ตามมาตรฐาน ตัวชี้วัด และกระบวนการ 3) พัฒนาระบบสารสนเทศการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 4) ส่งเสริมการวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา 5) พัฒนาและส่งเสริมงานแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กลยุทธ์การพัฒนา สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา มี 5 องค์ประกอบดังนี้ 1) พัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายใน และภายนอกสถานศึกษาให้มีคุณภาพ 2) ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ 4) ส่งเสริมการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยี 5) พัฒนาการติดตาม และประเมินผลใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษากลยุทธ์ส่งเสริมการนิเทศ การศึกษาพัฒนาวิชาการมี 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) พัฒนาระบบและวิธีการนิเทศภายใน สถานศึกษา 2) เสริมสร้างความเข้าใจในกระบวนการนิเทศ 3) นิเทศทั่วถึง ต่อเนื่องเป็นระบบและ กระบวนการ 4) ส่งเสริมการนำผลการนิเทศมาใช้ในการเรียนการสอนกลยุทธ์พัฒนาเครือข่าย

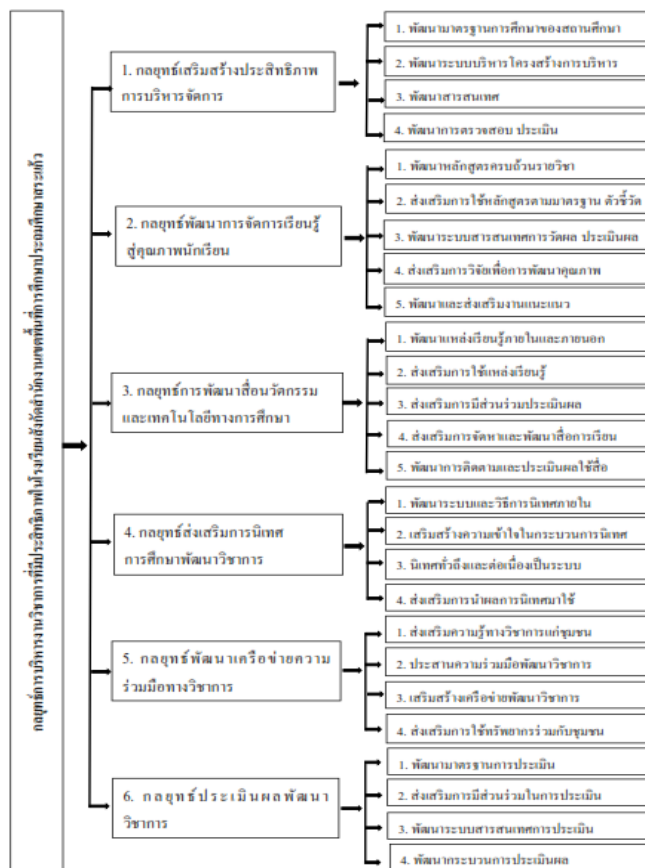

ความร่วมมือส่งเสริมพัฒนาวิชาการ มี 4 องค์ประกอบดังนี้ 1) ส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน 2) ประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่าง ๆ 3) เสริมสร้างเครือข่ายพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่าง ๆ และให้บริการด้านวิชาการ 4) ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกับชุมชน องค์กรต่าง ๆ อย่างคุ้มค่า และกลยุทธ์ประเมินผลพัฒนาวิชาการ มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) พัฒนา มาตรฐานการประเมิน 2) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมิน ลดภาระการประเมินที่ยุงยาก 3) พัฒนาระบบสารสนเทศการประเมินงานวิชาการ 4) พัฒนาระบบการประเมินผล การตรวจสอบ และการรายงานผล

ผลวิจัยระยะที่ 3 ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว

การประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว ประเมินกลยุทธ์โดยกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คนโดย การประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การบริหารงาน วิชาการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว สรุป ผลได้ดังนี้

ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว พบว่า กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็น ประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ภาพประกอบที่ 1 กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาผู้ศึกษามีข้ออภิปรายดังนี้

1. ผลการวิจัยระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครที่ 1 พบว่า จากการศึกษา การวิเคราะห์ สังเคราะห์แนวคิดทฤษฎี นโยบายการจัดการศึกษา และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ นำมาสังเคราะห์ ได้ ได้กลยุทธ์ 6 กลยุทธ์ ดังนี้ 1) กลยุทธ์เสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา 2) กลยุทธ์พัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่คุณภาพนักเรียน 3) กลยุทธ์การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 4) กลยุทธ์ส่งเสริมการนิเทศการศึกษาพัฒนาวิชาการ 5) กลยุทธ์พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ และ 6) กลยุทธ์ประเมินผลพัฒนาวิชาการ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า กลยุทธ์จำนวน 6 กลยุทธ์ที่ได้มานั้น ผ่านการสังเคราะห์เนื้อหาจากนักวิชาการศึกษา แนวคิด และผลการวิจัย เมื่อนำมาสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทำให้ที่บริหารงานอยู่

ในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว ทำให้ได้แนวคิด และแนวทางการดำเนินงานวิชาการ เมื่อนำมาสังเคราะห์ ทำให้ได้กลยุทธ์ที่โรงเรียนสามารถนำไปใช้พัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิภาพได้ สอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ ปาริฉัตร โชติจันทร์ (2560) วิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้วเขต 2 พบว่า โดยรวมมีสภาพการบริหารงานวิชาการตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว พบว่า กลยุทธ์เสริมสร้าง ประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา มี 4 องค์ประกอบ กลยุทธ์พัฒนาการเรียนรู้อย่างคุณภาพ นักเรียน มี 5 องค์ประกอบ กลยุทธ์พัฒนาคุณภาพสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา มี 5 องค์ประกอบ กลยุทธ์ส่งเสริมการนิเทศการศึกษาพัฒนาวิชาการ มี 4 องค์ประกอบ กลยุทธ์พัฒนา เครือข่ายความร่วมมือส่งเสริมพัฒนาวิชาการ มี 4 องค์ประกอบ และกลยุทธ์ประเมินผลพัฒนา วิชาการ มี 4 องค์ประกอบ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า กลยุทธ์การบริหารวิชาการเป็นกลยุทธ์ที่ผ่านการคัด กรองตามกระบวนการ ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถทางด้านงาน วิชาการ ซึ่งแสดงความคิดเห็น คัดค้าน และเสนอแนะจนได้กลยุทธ์ที่มีความสอดคล้องกับนโยบายการจัด การศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ สุนีย์ ชัยสุขสังข์ (2557) ศึกษากลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อ เสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การบริหารวิชาการ เพื่อเสริมสร้าง ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเอกชนทางเลือกที่มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้

3. ระยะที่ 3 ประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว

1) การประเมินความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว พบว่า มีความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า กลยุทธ์ที่ได้มาเป็นกลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นมาจากการ ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการสังเคราะห์มาจาก นโยบายการจัดการศึกษา แนวคิดการ บริหารงานวิชาการของนักวิชาการ ทำให้ได้ขอบข่ายงานการบริหารงานวิชาการที่สอดคล้องกับการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียน และได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์จากผู้บริหารงานวิชาการใน โรงเรียน มาสังเคราะห์พัฒนาเป็นกลยุทธ์ เมื่อนำกลยุทธ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงาน วิชาการพิจารณาชี้แนะจึงมีการปรับให้เหมาะสมแล้วนำไปให้ผู้ร่วมพัฒนาประเมินยืนยันความ เหมาะสม ของกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว จึงพัฒนาได้กลยุทธ์ที่มีความเหมาะสมกับสภาพการปฏิบัติงานในปัจจุบัน ซึ่งเป็นกลยุทธ์ช่วยพัฒนาคุณภาพแหล่งเรียนรู้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษามีความเหมาะสมสูงสุด ประสานความร่วมมือส่งเสริมความเข้มแข็งพัฒนาวิชาการ พัฒนาการจัดการเรียนรู้คุณภาพนักเรียน ช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา และส่งเสริมการนิเทศการศึกษาพัฒนาวิชาการ กลยุทธ์ที่ได้มาจึงมีประโยชน์ต่องานวิชาการ สอดคล้องกับ ผ่องพรรณ ปิ่นตาแสน (2558 : 77-78) ได้วิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 ผลการวิจัยพบว่า ผลการตรวจสอบกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2) การประเมินความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่ากลยุทธ์ที่ได้มา เป็นกลยุทธ์ที่พัฒนามาจากขอบข่ายงานวิชาการที่ได้แนวทางมาจากนโยบายของหน่วยงานที่ดูแลจัดการศึกษาให้โรงเรียนนำไปสู่ใช้ในการบริหารงานวิชาการ แนวทางการบริหารจัดการศึกษาได้มาจากการสังเคราะห์กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ และนำข้อมูลที่ได้ไปสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการที่ปฏิบัติงานวิชาการโดยตรงซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานวิชาการให้ประสบความสำเร็จได้ และเมื่อได้กลยุทธ์ในการบริหารงานแล้วได้ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญในการวิพากษ์กลยุทธ์โดยการร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group) ให้ความคิดเห็นต่อกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว ซึ่งได้ให้เสนอแนะในการจัดทำกลยุทธ์และประเด็นกลยุทธ์ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง จึงทำให้กลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สิริมนต์ นฤมลสิริ (2557) ได้วิจัย กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีความเป็นไปได้อยู่ใน ระดับมาก

3) ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว ความเป็นประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า กลยุทธ์ที่ได้ เป็นกลยุทธ์ที่พัฒนาอย่างเป็นกระบวนการ ผ่านการสังเคราะห์เนื้อหาจนได้ขอบข่ายกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับงานวิชาการที่โรงเรียนดำเนินการ ผ่านวิพากษ์แสดงความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ และได้รับการยืนยันจากผู้ร่วมพัฒนา

จนได้ กลยุทธ์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้สอดคล้องแนวคิดของกับ สุพานี สฤษฏ์วานิช (2553 : 14) ที่กล่าวว่า กลยุทธ์ช่วยให้ผู้บริหารสามารถยกระดับผลการปฏิบัติงานขึ้นมาได้ คือ องค์กรจะสามารถบรรลุทั้งประสิทธิภาพ โดยการมีต้นทุนในการดำเนินงานที่ต่ำกว่า และมีประสิทธิผล คือ บริหารงานบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้ ถ้าได้มีการบริหารกลยุทธ์ที่ถูกต้องเหมาะสมทั้งในช่วงของการกำหนดกลยุทธ์ การนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติและการควบคุมติดตามผล ช่วยทำให้ผู้บริหารมีการทำงานในลักษณะ Proactive คือ คาดการณ์เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิด หรือเป็นฝ่ายรุกมากกว่าที่จะเป็นฝ่ายตั้งรับและป้องกันตัว ทำให้องค์กรสามารถปรับตัวได้ดีกว่าและ/หรือฉกฉวยโอกาสได้ดีกว่าหรือได้ก่อนคู่แข่ง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารโรงเรียนควรนำกลยุทธ์พัฒนาคุณภาพสื่อวัตกรรมการและเทคโนโลยีทางการศึกษาไปใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยพัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของโรงเรียนให้สอดคล้องกับระบบอินเทอร์เน็ตของหน่วยงานต้นสังกัด และสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาจากหน่วยงานอื่น ๆ ที่ส่งเสริมการเรียนการสอน พัฒนาครูและนักเรียนให้รู้จักใช้สื่อเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในโรงเรียน โดยให้ครูและนักเรียนเข้าถึงและเรียนรู้จากสื่อวัตกรรมการและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่โรงเรียนมีอยู่

2. ผู้บริหารโรงเรียนควรนำกลยุทธ์พัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่คุณภาพนักเรียนไปใช้พัฒนางานวิชาการของโรงเรียน เพื่อยกระดับผลการทดสอบในระดับชาติ โดยส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอน ตามมาตรฐาน ตัวชี้วัด และกระบวนการ ที่ระบุไว้ในหลักสูตร ครูควรศึกษาวิเคราะห์ผลการสอบ โอเน็ต (O-NET) ของปีที่ผ่านมาเพื่อนำมาเป็นแนวทางในปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับนโยบายการยกระดับผลสัมฤทธิ์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยกลยุทธ์การประเมินผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว

2. ควรวิจัยกลยุทธ์การนิเทศการศึกษาที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12.
- ทิตนา แคมณี. (2557). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี
ประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 18). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- ปาริฉัตร โชติชนะ. (2560). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ผ่องพรรณ ปิ่นตาแสน. (2558). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน
ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่
3) พ.ศ. 2553. (ราชกิจจานุเบกษา). เล่ม 116. /ตอนที่ 74 ก/หน้า 1/19 สิงหาคม
2542.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2551). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (พิมพ์ครั้งที่ 2).
สงขลา : นำศิลป์โฆษณา.
- สมยศ นาวิการ. (2544). ทฤษฎีองค์การ. กรุงเทพมหานคร : อมรการพิมพ์.
- _____. (2545). การบริหารเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สิริมนต์ นฤมลศิริ และคณะ. (2557). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัย เทคนิค สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549). แผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ.2550 – 2554. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สูตร
ไพศาล.
- สุนีย์ ชัยสุขสังข์. (2557). กลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21
ของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนทางเลือก. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพานี สฤญวณิช. (2553). การบริหารเชิงกลยุทธ์ : แนวคิดและทฤษฎี. (พิมพ์ครั้งที่ 3).
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.